

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 2. De Calumniatoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

libelli conclusionē, imò ne conclusionē quidem ad certam pœnam, quia ea jure comprehensa est. Idque tantum operatur in criminali iudicio, quantum petitio agentis in civili. Et cum jure comprehensa sit; suppleri à Judice potest, qui etiam ob eandem rationem aliter condemnare potest; quàm petitum sit. Wefenb. *ad Tit. D. De accusat. sub num. 12.*

7. Secundò, eo quoque excepto, quòd hic probationes requirantur evidentiores & luce clariores, *l. fin. Cod. De probat.* adèd ut præsumptiones non sufficiant ad condemnandum, *d. l. Absentem D. De pœnis c. Litteras 14. sup. De præsumpt.* sed tantum ad absolvendum, *Glos. in Clement. unica ad V. non volens De homic. præterquam in delictis, quæ non nisi per conjecturas & præsumptiones probari possunt, l. Non omnes 5. §. à barbaris D. De re militari, c. Afferte 1. c. Litteras 12. sup. De præsumpt.*

8. Tertiò, quòd reo defensio permittenda sit, quam vis appareat, justam non subesse, etiam post conclusionem in causa, imò & post sententiam. Quin & si prætermiserit eam reus, potest Judex adsumere personam rei, deque innocentia ejus quærere, *l. Si non defendantur D. De pœnis, l. 1. in fine D. De questionib.* sicuti è diverso, desistente aut impedito accusatore, ex officio accusationem prosequi inchoatam. Imò suat, qui velint, etiam nocentissimum damnari non posse, nisi termino defensionis autè omnia concessio & assignato. Ita latè Wefenb. *d. loco.*

9. Quartò, excipiuntur leviora crimina: item læsæ majestatis & hæresis; in quibus de plano proceditur & cognoscitur, *juxta text. & ibi latius DD. in l. Levia 6. D. h. tit. cap. fin. De hæret. in 6.* In quibus proinde sufficit talis qualis petitio: nec inepta conclusio nocet, quia quod de necessitate non requiritur, id si inepte interveniat, non vitiat actum. Wefenb. *d. loco in fine.*

10. Denique legitime convicto reo, vel idoneis testibus, vel apertissimis documentis, vel iudiciis indubitatis ac luce clarioribus, *d. l. fin. Cod. De probat. junctâ l. Qui sententiam 16. Cod. De pœnis, vel propria confessione, d. l. Qui sententiam, l. Servos 8. Cod. Ad L. lul. de vi publicâ, l. 5. D. de suscod. reorum, junctâ l. 1. D. de questionibus, c. 1. cum multis seqq. ll. quæst. 1.* Quam & a reo, argumentis evidentioribus & indi-

ciis certis oppresso, extorquere Judex potest, quæstionibus adhibitis, *l. Milites 8. §. 1. Cod. De questionib. l. Unus 18. §. 1. & 2. D. eod. Jul. Clar. in Pract. crim. q. 64. & ibid. Bajard.* mox sententia in eum ferenda est, & executioni mandanda, *l. Cum reus 18. Cod. de pœnis* Interjecto tamen illius temporis spatio, quod ad appellandum conceditur, *l. Adiectos 29. & ibi Bart. Cod. De appellat. l. unica D. Nihil novari appellat. interpositis, aut suspensâ sententiæ per triginta dies, si ipse Princeps vindicari in aliquem severius, contra consuetudinem suam, pro causâ iniquitatis & qualitate, jussit, l. Si vindicari 20. Cod. de pœnis; aut si mulier prægnans condemnata fuerit, nam & hujus suspenditur pœna, quoad pariat: cum nec quæstio de ea haberi possit, quoad diu prægnans est, *l. Prægnans 3. D. de pœnis.**

Non impleta aut derelicta accusatione, reus absolvitur, & accusator pœnam talionis, aut alias incurrit. Quibus autem modis non impleatur, tradit Wefenb. *d. loco n. 16.*

TITULUS II.

De Calumniatoribus,

1. Quid sit Calumnia, & quis Calumniator.
2. 3. Quis Prævaricator & Tergiversator.

1. **C**UM Reipublicæ expediat, non minus dære operam, ne quis calumniis & falsis criminibus operetur, quam ne crimina moneant impunita, idèd circa iudiciorum criminalium ingressum videndum quoque fuit de calumniatoribus Accusatorum & denuntiatorum temeritas malitiæque tripliciter deprehenditur seu triplex est: vel enim calumniantur, vel prævaricantur, vel tergiversantur.

Calumniari est falsum crimen scienter & dolo malo intendere, *l. 1. §. 1. D. Ad SC. Turpil. l. Athletas §. calumniator D. de his qui not. infamia.* Unde Calumniator dicitur, qui falsum crimen scienter & dolo malo intendit seu proponit. Talisque præsumitur eo ipso, quo crimen intentatum non probavit, *§. 2. & ibi Ab-*

bas h. t. can. *Qui non probaverit* l. 1. q. 3. Nam cum alium ad iudicium provocans paratas habere probationes suas debeat l. *Qui accusare* Cod. de *admo. merito* d. si defecerit in probatione, videtur sine causa, id est calumniosè litem movisse.

Quia tamen non protinus is, qui non probat, quod intendit, calumniari videtur, ideo ejus rei inquisitio arbitrio cognoscentis committitur, qui reo absoluto, priusquam sententiam ferat, de accusatoris consilio quaeret, quâ mente ductus ad accusationem processerit. Et quidè si justo errore aut aliâ justa causa, quæ à dolo excuset, motum repererit, eum absolvet; si verò in evidenti calumnia eum deprehenderit, legitimam poenam (quæ in publicis iudiciis hodie est poena talionis, ut quod alii malitiosè molitus fuit, ipse luat, l. *fin.* Cod. hoc tit. in privatis extraordinaria, pro qualitate admissi criminis, l. 3. D. Ad SC. Turpil.) ei irrogabit, d. l. 1. §. Sed non utique 3. can. *Quisquis* l. q. 8. & similibus.

Quod si fortè non possit eadem poena affici, qua accusatus probato crimine multandus fuisset, punietur in supplementum alio modò. Et ideo si Subdiaconus Diaconum vel alterius ordinis majorem calumnie accusaverit, privabitur officio & verberibus publicè castigatus in exilium mittetur, c. 1. h. t.

Tamet si autem denuntians ad inscriptionem non reocatur tamen si persona Ecclesiastica superiri denuntiaverit crimen aliquod, non probatum sufficienter, indicanda erit ei purgatio Canonica, & interim, donec innocentiam suam purgat, nempe quòd non calumniandi animo ad delationem criminis processerit, ab officio & beneficio suspendendus erit, ut ceteri simili poena perterriti ad infamiam vel aliorum vel suorum maxime Praelatorum, facile non profiliant, s. ult. & ibi Abb. h. t.

2. Praevaricari est vera crimina abscondere, & falsa detegere, l. 1. in princ. D. Ad SC. Turpil. & Praevaricator dicitur quasi varicator, inquit Ulpianus, qui diversam partem adjuvat prodita causa sua, d. l. 1. aut qui vera crimina abscondit, coludique cum reo, falsas probationes admittendo, & veras dissimulando, ita ut ex utraque parte consistat, quin imò & ex altera, cui se adversarium simulavit. Punitor autem praevicator iudicio arbitrario, Abbas in d. c. 1.

3. Tergiversari est in universum ab accusatione desistere, d. l. 1. D. Ad SC. Turpil. Quod utique accusatione semel instituta non licet, citra abolitionem, qua reorum numero reus eximitur & accusationis memoria aboletur, l. Si interveniente 12. D. eod.

4. Est autem abolitio duplex, alia generalis, quæ est absolutio ab omni accusatione, quam solus Princeps indulgere potest: alia specialis, quæ una tantùm accusatio perimitur & extinguitur. Et hæc fit quatuor modis, primò per Principem, ut generalis; secundò per morem accusantis vel accusæ; tertio per bionii lapsum, sine culpa accusatoris, l. Abolitio Cod. de abolitionibus qua et per postulationem accusatoris, si eam à Judice postulaverit. Vide Hostien. in Summa hoc tit.

TITULUS III.

De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

§ I.

De crimine seu delictis in genere.

1. Delictum, Peccatum & Crimen hic promissum sumi, & quæ sit
2. Delictorum alia Deo in principaliter, alia proximum laedunt.
3. Item alia sunt merè Ecclesiastica, alia merè secularia, alia mixta.

Expedito primo capite hujus libri de iudicio criminali apud Judicem Ecclesiasticum, nempe de Accusationibus, Inquisitionibus & Denuntiationibus, & earum occasione de calumniatoribus: sequitur alterum de generibus criminum, ob quæ iudicium criminale instituitur.

1. Omnia autem quorundam distinctione, majoris studii quam fructus, inter Delictum, Peccatum & Crimen, quasi Peccatum perpe-